

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління
(№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олександр ПОПОВ
« 31 » серпня 2023 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна діагностика

(назва навчальної дисципліни)

Галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальності: 051 Економіка

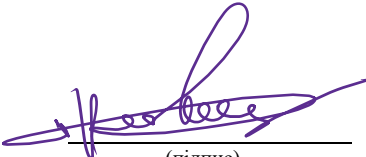
Освітні програми: Економіка підприємства

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2023 року

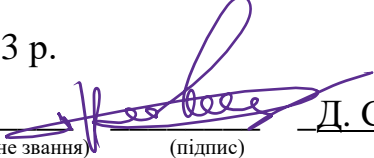
Харків – 2023 р.

Розробник: Ревенко Д. С, проф., д.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.е.н., доц.
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) Д. С. Ревенко
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Ревенко Даніїл Сергійович, доктор економічних науки, доцент. З 2008 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- економіка підприємства;
- проєктний аналіз;
- міжнародна економічна діяльність України;
- світова економіка.

Напрями наукових досліджень: моделювання системних характеристик соціально-економічних систем, моделювання інноваційного розвитку соціально-економічних систем, економічна безпека підприємства.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 7 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна, дуальна, заочна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – модульний контроль, іспит.

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – політична економія, економіка, підприємства, бухгалтерський облік, мікро- та макроекономіка, економічний аналіз.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – кваліфікаційна робота бакалавра.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Економічна діагностика” полягає у формуванні у студентів системи знань, умінь та навичок, які дозволять їм використовувати різні методи та інструменти для аналізу та оцінки стану підприємства, його конкурентоспроможності, фінансової стабільності, виробничого потенціалу, ринкової вартості та інших параметрів.

Завдання:

- формування у студентів системи знань, умінь та навичок, які дозволять їм використовувати різні методи та інструменти для аналізу та оцінки стану підприємства, його конкурентоспроможності, фінансової стабільності, виробничого потенціалу, ринкової вартості та інших параметрів;

- навчання студентів розробляти заходи щодо поліпшення економічної ситуації підприємства, прогнозувати його перспективи та ризики, формувати рекомендації для прийняття управлінських рішень;

- опанування студентами основних понять, принципів, видів та завдань економічної діагностики, а також засвоєння практичних навичок її застосування на прикладах реальних підприємств.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні результати навчання і він буде:

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2-3 години.*

- *Тема практичного заняття: «Теоретичні основи економічної діагностики».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Сутність економічної діагностики. Види та напрямки економічної діагностики. Інструментарій у економічній діагностиці. Методи діагностичних досліджень.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2-4 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 2. ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Тема практичного заняття: «Діагностика конкурентного середовища підприємства».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Конкурентне середовище підприємства: сутність, умови його формування, чинники впливу. Основні показники діагностики конкурентного середовища підприємства. Визначення конкурентних позицій основних фірм галузі. Галузеві ключові фактори успіху.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 3. ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Тема практичного заняття: «Діагностика конкурентоспроможності підприємства».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Конкурентоспроможність підприємства: сутність і методологічні проблеми визначення. Конкурентний статус фірми і його оцінка. SWOT-аналіз підприємства. Методика діагностики конкурентоспроможності підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 4. ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Тема практичного заняття: «Оцінка конкурентоспроможності продукції».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Конкурентоспроможність продукції, її основні параметри та показники. Критерії оцінки конкурентоспроможності товарів. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 5. ДІАГНОСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*

- *Тема практичного заняття: «Діагностика потенціалу підприємства».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Сутність потенціалу підприємства. Методи і форми діагностики потенціалу підприємства. Діагностика потенціалу підприємства на основі рейтингового аналізу. Гнучкість виробничої системи та її діагностика.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю. Оформлення матеріалів семінарських робіт.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2.

Тема 6. ОЦІНКА ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЦІЛІСНОГО МАЙНОВОГО КОМПЛЕКСУ.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*

- *Тема практичного заняття: «Оцінка вартості підприємства як цілісного майнового комплексу».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Необхідність, завдання і принципи експертної оцінки вартості підприємства. Порядок проведення оцінки вартості майна. Вартість капіталу підприємства. Дохідний підхід в оцінці вартості підприємства. Майновий (витратний) підхід до оцінки вартості підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3-6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 7. УПРАВЛІНСЬКА ДІАГНОСТИКА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3-5 години.*
- *Тема практичного заняття: «Управлінська діагностика».*
- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Основи управлінської діагностики. Діагностика організаційної структури управління підприємства. Діагностика управління окремими підрозділами підприємства. Фактори середовища непрямої дії (макросередовище).

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 8. ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*
- *Тема практичного заняття: «Фінансова діагностика».*
- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Фінансова діагностика: основні положення, об'єкти й суб'єкти аналізу, інструментарій фінансової діагностики. Дескриптивні, предикативні і нормативні моделі фінансової діагностики, їх сутність, особливості і сфера використання. Діагностика підприємства за допомогою балансу й звіту про фінансові результати. Діагностика підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 9. ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*
- *Тема практичного заняття: «Діагностика економічної безпеки підприємства».*
- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Система економічної безпеки підприємства. Ризики підприємницької діяльності. Методика діагностики економічної безпеки підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Тема 10. ДІАГНОСТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4-6 години.*
- *Тема практичного заняття: «Діагностика економічної культури підприємства».*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

Сутність та основні складові економічної культури. Діагностика економічної культури під час проведення стратегічних змін в організації. Виявлення проблем формальних і неформальних відносин, конфліктів.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5-8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Оформлення матеріалів практичних робіт.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби: відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахункової роботи (РР), передбаченої навчальним планом, відповідно до варіанту.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), письмовий модульний контроль (тестування за розділами курсу), підсумковий контроль у вигляді захисту індивідуального завдання (РР) та семестровий контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР (РР, РК)	0...10	1	0...10
За семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань і однієї практичної задачі. Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 30 балів, за практичне – 40.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Вміти самостійно давати характеристику капіталу підприємства, трудовим ресурсам, витратам, рентабельності.

Добре (75-89) – твердо мати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90-100) – здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: <http://library.khai.edu/library>

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course>

11. Рекомендована література

1. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164 с.

2. Бердникова Т.Б., Білоконенко Г.В. Економічна діагностика: навчально-методичний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 240 с.

3. Кулаковська І.В., Левицька С.І., Петрова М.О. Економічна діагностика підприємства: навчальний посібник. Одеса: ОНПУ, 2019. 156 с.

4. Афанасьєв М.В., Білоконенко Г.В. Економічна діагностика: навчально-методичний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 192 с.

5. Логутова Т.Г., Жадько К.С., Виноградова О.В. Економічна діагностика підприємства: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2019. 176 с.